

OCTUBRE 2022

**INFORME ESTAT DE
L'ASSOCIACIONISME JUVENIL**

DISTRICTE DE GRÀCIA

INTRODUCCIÓ

Els informes de l'Estat de l'Associacionisme Juvenil del CRAJ i del CJB són una eina de treball, politització i visibilitat de **les circumstàncies, demandes i necessitats de l'associacionisme juvenil de base comunitària** a la ciutat de Barcelona.

Entenem associacions juvenils de base comunitària com a joves que s'organitzen voluntàriament amb una finalitat d'implicació col·lectiva a l'entorn i de transformació dels barris. Col·lectius sempre liderats i gestionats per persones joves.

Per nosaltres és important assegurar que l'associacionisme juvenil de base comunitària **pugui desenvolupar els seus projectes en tant que motors de cohesió social** i implicació comunitària en el seu entorn més proper i **garantir el dinamisme, continuïtat i creació de teixit associatiu al territori**.

Aquests informes es duen a terme amb la col·laboració d'aquells col·lectius que, complint els criteris anteriors, es disposen a participar dels espais de trobada que ofereixen el CRAJ i el CJB. En aquests espais, els col·lectius poden exposar com perceben l'estat de l'associacionisme juvenil al territori en relació amb 3 eixos; **espais dignes, espai públic i comunitat**.

Hem escollit aquests eixos després de detectar necessitats comunes de l'associacionisme juvenil de base comunitària a tota la ciutat de Barcelona que necessiten ser abordades seguint la idiosincràsia de cada barri i districte.

Els 3 eixos:

COM ESTAN LES JOVES DEL DISTRICTE

Demografia

15,92%

de la població del districte són joves de 15 a 29 anys.

Interculturalitat i arrelament

23,12%

de joves de 15 a 29 anys tenen nacionalitat estrangera. ²

Educació

46,8%

Estudis universitaris ³

79,0%

Estudis postobligatoris ³

* 26,9% d'alumnat d'ESO i el 32,4% d'alumnat de Batxillerat estudia en centres públics. Al conjunt de Barcelona són el 36,7% i el 36,4% respectivament. ⁴

Treball

Salari mitjà joves de 16 a 24 anys. ⁵

10.438,5€

Salari mitjà joves de 25 a 29 anys. ⁵

21.450,4€

Habitatge i emancipació

891€

preu registrat mitjà dels habitatges de lloguer

* Al conjunt de la ciutat 913,7€. ⁶

Renda mitjana del territori

22.484€

renda familiar disponible anual per càpita

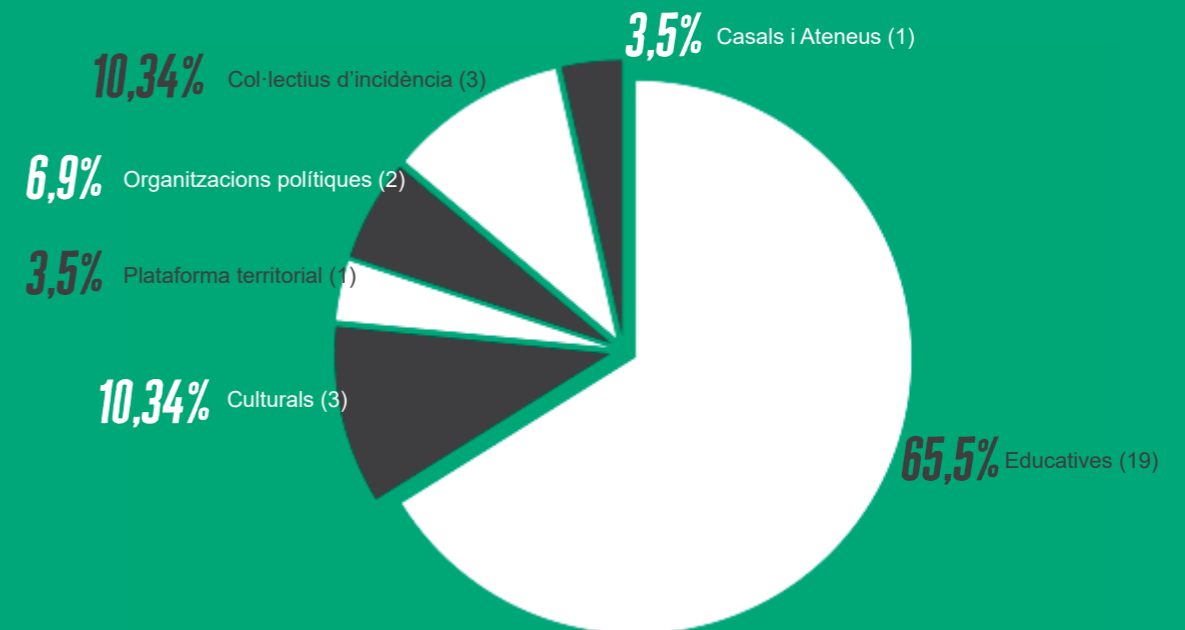
* És un 7,07% superior que la mitjana de Barcelona. ⁷

¹ Dades padró municipal, gener 2021
² Dades padró municipal, gener 2021
³ Dades padró municipal, gener 2021

⁴ Consorci d'Educació, Memòria 2018-19, són les dades més actualitzades.
⁵ Dades OMD, Departament d'Estadística i Difusió de Dades, a partir de l'exploració de la MCVL, 2018
⁶ Generalitat de Catalunya, Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori, 2n trimestre 2021
⁷ Atlas de distribución de renta de los hogares. Instituto Nacional de Estadística, 2018

COM PARTICIPEN LES JOVES DEL DISTRICTE?

Al districte de Gràcia hi ha un total de 64 entitats juvenils, de les quals 29 són associacions i col·lectius juvenils autogestionats i de base comunitària. En el següent gràfic es mostren les tipologies d'aquestes 29 associacions i col·lectius juvenils, ja que és amb les que es busca treballar des de l'Àrea de Territori:

Finalment, han participat en aquest informe 9 entitats juvenils, de les quals 8 són entitats de base i 1 és una plataforma. Han participat: l'AE Ramon Llull, l'Esplai Matinda-Pòrtics, l'Esplai Espurna de Gràcia, l'AE Jaume I del Coll, l'AE Pere Rosselló, l'Estrella del Nord, el Centre d'Esplai Josepet, Joves de la Gràcia gitana, l'Assemblea de Joves de Vallcarca i la Plataforma de Gràcia que engloba 6 esplais i agrupaments del barri de la Vila de Gràcia.

COM ESTAN LES ORGANITZACIONS JUVENILS DEL DISTRICTE?

Temàtica

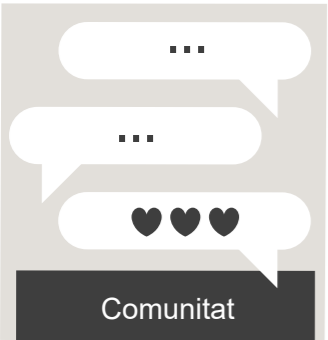
Indicadors

Espai digne

Espai públic

Comunitat

1	Gestió de l'espai en relació amb el desenvolupament del projecte
2	Condicions de l'espai
3	Estabilitat/continuitat de l'espai
4	Ús de l'espai públic en activitats ordinàries
5	Tramitació de permisos per esdeveniments extraordinàries a la via pública conforme la normativa
6	Obtenció de materials per esdeveniments extraordinaris a la via pública
7	Horaris dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
8	Localització dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
9	Relació amb el veïnat
10	Relació amb altres entitats del territori i espais comunitaris
11	Participació de l'entitat en espais promoguts des de districte

AE Ramon Llull	Esplai Matinàda- Pòrtics	Esplai Espurna de Gràcia	AE Jaume I del Coll	AE Pere Roselló	Estrella del Nord	Centre d'Esplai Josepets	Joves de la Gràcia Gitana	Assemblea de Joves de Vallcarca	Plataforma de Gràcia
1	2	3	1	2	1	1	2	1	1
1	1	2	2	2	1	2	1	1	1
1	1	2	1	1	2	1	1	2	1
2	2	2	1	1	1	1	1	1	2
1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
2	1	1	1	2	2	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Llegenda

- L'entitat compta amb l'espai adient per al seu projecte
  - L'espai limita el desenvolupament del projecte de l'entitat
  - L'entitat no compta amb l'espai adient per desenvolupar el projecte
- Les condicions físiques són adequades
  - Les condicions físiques limiten el correcte desenvolupament de l'entitat (dimensions inadequades, desperfectes, el tipus d'espai no respon a la finalitat del projecte)
  - Les condicions físiques són inadequades (grans desperfectes o impossibilitat de desenvolupar-hi activitat)
- Seguretat de continuïtat (per 2 o més anys)
  - Incertesa (menys de 2 anys, conveni verbal o inexistència de conveni)
  - Pèrdua imminent de l'espai
- L'espai públic permet desenvolupar el projecte
  - L'espai públic limita el desenvolupament del projecte
  - L'espai públic o l'ús d'aquest per altres agents no permet desenvolupar el projecte
- S'han obtingut més del 50% dels permisos sol·licitats
  - S'han obtingut menys del 50% dels permisos sol·licitats
  - No s'han obtingut els permisos sol·licitats
- S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en més del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
  - S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en menys del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
  - No s'han facilitat els materials requerits ni s'han ofert alternatives en els materials que no pot oferir districte
- S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
  - S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
  - No s'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte
- S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
  - S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats realitzades
  - No s'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte
- L'entitat desenvolupa el projecte amb una bona relació amb el veïnat.
  - L'entitat desenvolupa el projecte malgrat algunes tensions amb el veïnat.
  - L'entitat desenvolupa el projecte amb dificultats per l'existència d'un conflicte manifest amb el veïnat.
- La relació amb les altres entitats permet que es faci una coordinació entre entitats quan es necessita o l'entitat participa activament d'una xarxa comunitària
  - La relació amb altres entitats dificulta poder articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
  - La relació amb altres entitats no permet articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
- L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i hi participa
  - L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents, però no hi participa
  - L'entitat no està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i, per tant, no hi participa

● L'indicador es manté respecte 2021
 ▲ L'indicador nou o modificat respecte 2021

Des del CJB hem elaborat uns indicadors per valorar si es donen les condicions necessàries per promoure l'associacionisme juvenil des d'una perspectiva comunitària. Aquest semàfor plasma la situació en la que es troben les diferents entitats o plataformes en relació a aquests indicadors.

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

1. Garantir espais dignes per l'associacionisme educatiu

Els esplais i agrupaments són projectes educatius de joves que s'autoorganitzen per educar des de pedagogies alternatives per promoure la comunitat. Sovint es troben amb **dificultats per aconseguir espais físics on poder desenvolupar les seves activitats en condicions**. Els equipaments municipals i centres educatius són llocs que sovint **no responen a la seva realitat i no acaben de donar resposta a les seves necessitats**. Demanen que es tingui en compte la seva realitat i es garanteixin espais amb unes condicions adequades.

En el cas del barri de la Vila de Gràcia, trobem la demanda històrica dels esplais Matinada-Pòrtics i l'Espurna de Gràcia. A aquests dos esplais se'ls hi ofereixen espais diferents per a cada necessitat (reunions, activitats i emmagatzematge) que, a part de no respondre a les seves necessitats d'aforament i horaris, es troben en equipaments generats per altres funcions del qual les entitats queden subordinades al marc d'usos de l'equipament. Al barri del Coll, trobem l'AE Jaume I del Coll, el qual es troba en un local en unes condicions precàries que requereix reformes.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD 2020-23 Gràcia](#): Cercar un espai pels esplais Espurna i Matinada-Pòrtics. Buscar espais i magatzem per a entitats.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Donar suport a l'associacionisme juvenil; Dotar d'espais de qualitat les entitats.
- [Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils de Barcelona 2018-2028](#): Línia 8- Reconèixer i donar suport a iniciatives i projectes autogestionats juvenils.
- [Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària a la ciutat](#): Facilitar l'ús dels equipaments municipals; Oferir una resposta eficaç i coordinada que eviti o disminueixi l'impacte negatiu derivat de la pèrdua de local. Adequar i arrenjar els locals de titularitat privada per tal que les entitats puguin desenvolupar la seva tasca educativa en condicions òptimes.

2. Recuperar l'espai públic per l'activitat i trobada

La Vila de Gràcia és un barri que està patint unes fortes dinàmiques gentrificadores i de privatització de l'espai públic on les terrasses dels bars ocupen gran part de les places. Davant d'aquesta situació, l'associacionisme juvenil reivindica un espai públic pel veïnat que **faciliti punts de trobada i respongui a les diferents necessitats de les persones i col·lectius**. Es demana habilitar espais que convidin a les joves a trobar-se i a associar-se i poder desenvolupar les seves activitats educatives amb infants i joves, en detriment de l'ocupació de les terrasses. A la vegada, reivindiquen que se les tingui en compte i se les convidi a l'hora de rediseñar els espais.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD 2020-23 Gràcia](#): Ampliar i diversificar les oportunitats del joc infantil i l'activitat física a l'espai públic. Recuperar les places i els carrers del districte per al joc i l'esport.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Facilitar i legitimar l'ús de l'espai públic per part dels i les joves.

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

3. Habilitar espais coberts i més zones verdes per poder dur a terme les activitats amb infants i joves

Les entitats de lleure educatiu es troben que quan plou no poden fer les seves activitats amb infants a l'espai públic, ja que hi ha una falta d'espais coberts. A més, al barri de la Vila de Gràcia hi ha una manca de zones verdes. Demanen que es puguin habilitar espais coberts i que hi hagi més zones verdes.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021](#): Facilitar i legitimar l'ús de l'espai públic per part dels i les joves.

4. Reivindicar i visibilitzar la cultura gitana al barri de la Vila de Gràcia

El col·lectiu de Joves de la Gràcia Gitana es crea per reivindicar la cultura gitana i, en concret, la rumba al barri. Han decidit associar-se per tenir més reconeixement del poble gitano que, tot i ser una important comunitat a Gràcia, encara no tenen. Per això volen organitzar esdeveniments per tenir espais de trobada i on ensenyar la seva cultura al barri.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD 2020-23 Gràcia](#): Ampliar i diversificar les oportunitats del joc infantil i l'activitat física a l'espai públic. Recuperar les places i els carrers del districte per al joc i l'esport. Donar suport i impulsar a accions inter culturals amb els agents socials, entitats, equipaments i serveis del districte. Treballar per millorar el benestar i la qualitat de vida de la comunitat gitana, així com la visibilització de la seva cultura

QUÈ DEMANAVA L'ASSOCIACIONISME JUVENIL EL 2021?

1. Disposar d'espais dignes per tal que l'associacionisme juvenil pugui desenvolupar els seus projectes
2. Mantenir el Casal Popular Tres Liris en règim d'autogestió
3. Facilitar el desenvolupament de les activitats del moviment associatiu en temps de covid-19
4. Reivindicar i visibilitzar la cultura gitana al barri de la Vila de Gràcia

QUINS COMPROMISOS VA ADQUIRIR REGIDORIA I EN QUIN ESTAT ES TROBEN?

- Teixir col·laboracions i facilitar els projectes que sorgeixin des de l'associació de Joves de la Gràcia Gitana
- Seguir donant suport en la gestió de la multa de l'Esplai Matinada-Pòrtics i l'Espurna de Gràcia.
- Indagar en possibles espais coberts a l'espai públic per fer cau i esplai en dies de pluja
- Seguir negociant amb l'Esplai Matinada i l'Espurna per la cerca d'un local que satisfaci les seves necessitats
- Voluntat de mantenir el CP Tres Liris en el local actual amb dos requisits: regularitzar la cessió d'espai i assegurar la bona convivència amb el veïnat

- No s'han realitzat accions
- S'ha començat a treballar
- S'ha complert el compromís

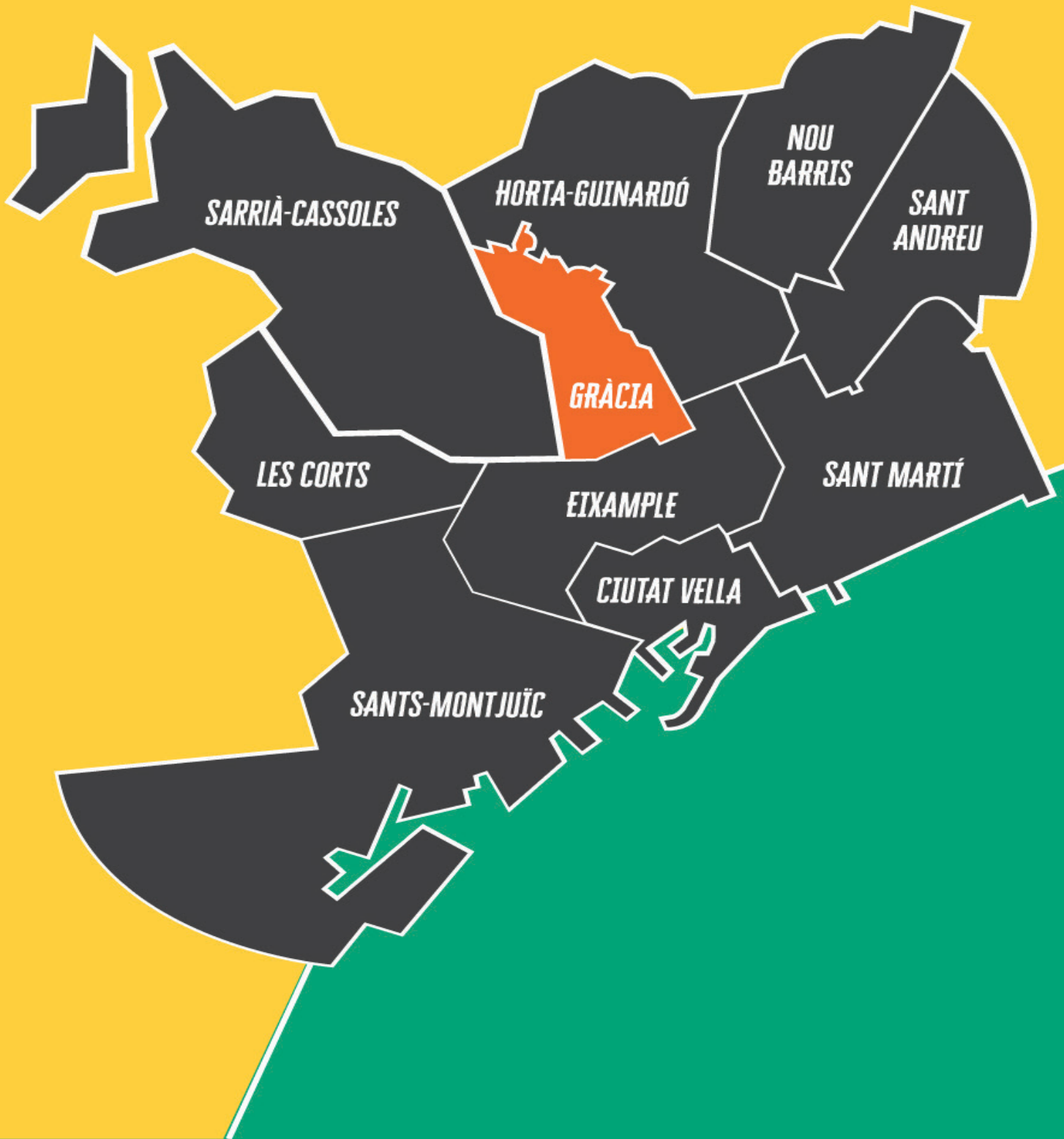
QUINA ÉS L'APOSTA DEL CJB?

Al CJB, i en concret a l'àmbit de Territori, treballem en la detecció de les necessitats de l'associacionisme juvenil de cada districte de la ciutat. Aquest apropament a cada barri i districte, ens ha permès elaborar unes demandes que es fan comunes a nivell de ciutat que plasmem a continuació:

- * **Donar suport a l'associacionisme juvenil per fer front a l'impacte produït per la covid-19.** La covid-19 i les conseqüents restriccions han tingut fortes conseqüències en l'associacionisme juvenil, el qual s'ha trobat amb la impossibilitat de dur a terme els seus projectes i amb la debilitació de la seva base social. Des del CJB reivindicem que cal reconèixer i posar en valor la tasca comunitària que desenvolupen les entitats en els seus barris amb mesures tangibles des de l'Administració que facilitin i enforteixin la seva tasca.
- 1 **Enfortir el teixit associatiu dels barris,** posant al centre a les persones que l'habiten i construint una ciutat des de la comunitat. Per això, són primordials polítiques que no desplacin dels barris a l'associacionisme juvenil, ja que la pressió turística i immobiliària i els processos de gentrificació generen dificultats en l'ús d'espai públic per part de les persones joves i les organitzacions juvenils.
- 2 **Reconèixer i donar suport a iniciatives i projectes juvenils autogestionats** amb una identitat i autonomia pròpies que inclouen una forta dimensió educativa i comunitària. Per tant, considerem que districte té la responsabilitat d'implicar a les persones joves en els processos de gestió d'equipaments juvenils si vol assolir una participació alta en la implicació de persones joves en processos que repercuten directament en l'entorn.
- 3 **Reformular els processos participatius i els espais de participació** tenint en compte la participació juvenil: repensar els espais de participació municipals i de districtes per tal d'engrescar a les organitzacions juvenils a participar i a entendre aquests processos com a útils, efectius, transparents i que responen a les voluntats i necessitats de l'associacionisme.
- 4 **Oferir espais on l'associacionisme pugui desenvolupar les seves activitats en condicions adequades,** organitzar-se autònomament i, si existeix necessitat i demanda, poder optar-ne a la gestió completa.
- 5 **Facilitar el desenvolupament d'activitats extraordinàries amb vocació pública a l'espai públic:** proporcionar recursos, acompanyament en la gestió dels permisos, promoure localitzacions centrals i horaris que responguin a les necessitats de les organitzacions respectant les necessitats del veïnat.
- 6 **Treballar els efectes de la intergeneracionalitat en les relacions entre l'associacionisme juvenil i districte,** ja que sovint es reproduïxen lògiques adultcentristes en aquestes pràctiques. Per això, creiem important generar espais de formació i presa de consciència sobre l'adultcentrisme per tal de transformar les relacions intergeneracionals cap a relacions més horitzontals i igualitàries. Orientar les polítiques públiques de joventut a tota la franja d'aquesta, entenent que els interessos i necessitats varien al llarg de la franja i fent especial èmfasi en les persones joves de 25 a 30 anys, sovint poc prioritzades.
- 7 **Garantir l'emancipació de les persones joves als seus barris.** És primordial poder garantir que les joves dels barris puguin permetre's emancipar-se al propi barri. El desplaçament de les joves a altres barris també té un efecte directe en les dificultats de consolidació de l'associacionisme juvenil i no juvenil.
- 8 **Orientar les polítiques públiques de joventut a tota la franja d'aquesta,** entenent que els interessos i necessitats varien al llarg de la franja i fent especial èmfasi en les persones joves de 25 a 30 anys, sovint poc prioritzades.

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per Associacions Juvenils (CRAJ), en col·laboració amb: l'AE Ramon Llull, l'Esplai Matinada-Pòrtics, l'Esplai Espurna de Gràcia, l'AE Jaume I del Coll, l'AE Pere Rosselló, l'Estrella del Nord, el Centre d'Esplai Josepet, Joves de la Gràcia gitana, l'Assemblea de Joves de Vallcarca i la Plataforma de Gràcia que engloba 6 esplais i agrupaments del barri de la Vila de Gràcia.

MAPA DELS DISTRICTES DE BARCELONA

Coordina:

Col·laboren:

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils (CRAJ), en col·laboració amb: l'AE Ramon Llull, l'Esplai Matinada-Pòrtics, l'Esplai Espurna de Gràcia, l'AE Jaume I del Coll, l'AE Pere Rosselló, l'Estrella del Nord, el Centre d'Esplai Josepet, Joves de la Gràcia gitana, l'Assemblea de Joves de Vallcarca i la Plataforma de Gràcia que engloba 6 espais i agrupaments del barri de la Vila de Gràcia.